

Förskolans och skolans roll och möjligheter för Barn som anhöriga

Charlotte Ugglå

2016-11-03

www.anhoriga.se/nkaplay/barn-som-anhorig/filmer-om-psykisk-ohalsa-i-familjer

Barn som anhöriga, Regeringsuppdrag till Socialstyrelsen 2011 – 2015

- Kartläggningar, bl.a CHES ang. frekvens och skolresultat och Att växa upp med föräldrar som har missbruksproblem eller psykisk sjukdom – hur ser livet ut i ung vuxen ålder?
- Kunskapsöversikter över metoder
- Kunskapssammanställningar
- Utvärderingar av bl.a. regionala utvecklingsarbeten

Barn som anhöriga

Konsekvenser och behov när föräldrar har allvarliga svårigheter eller avlider.

Ladda ner eller beställ publikationen:

Barn som anhöriga

Konsekvenser och behov när föräldrar har allvarliga svårigheter eller avlider

 Socialstyrelsen

Barn som anhöriga

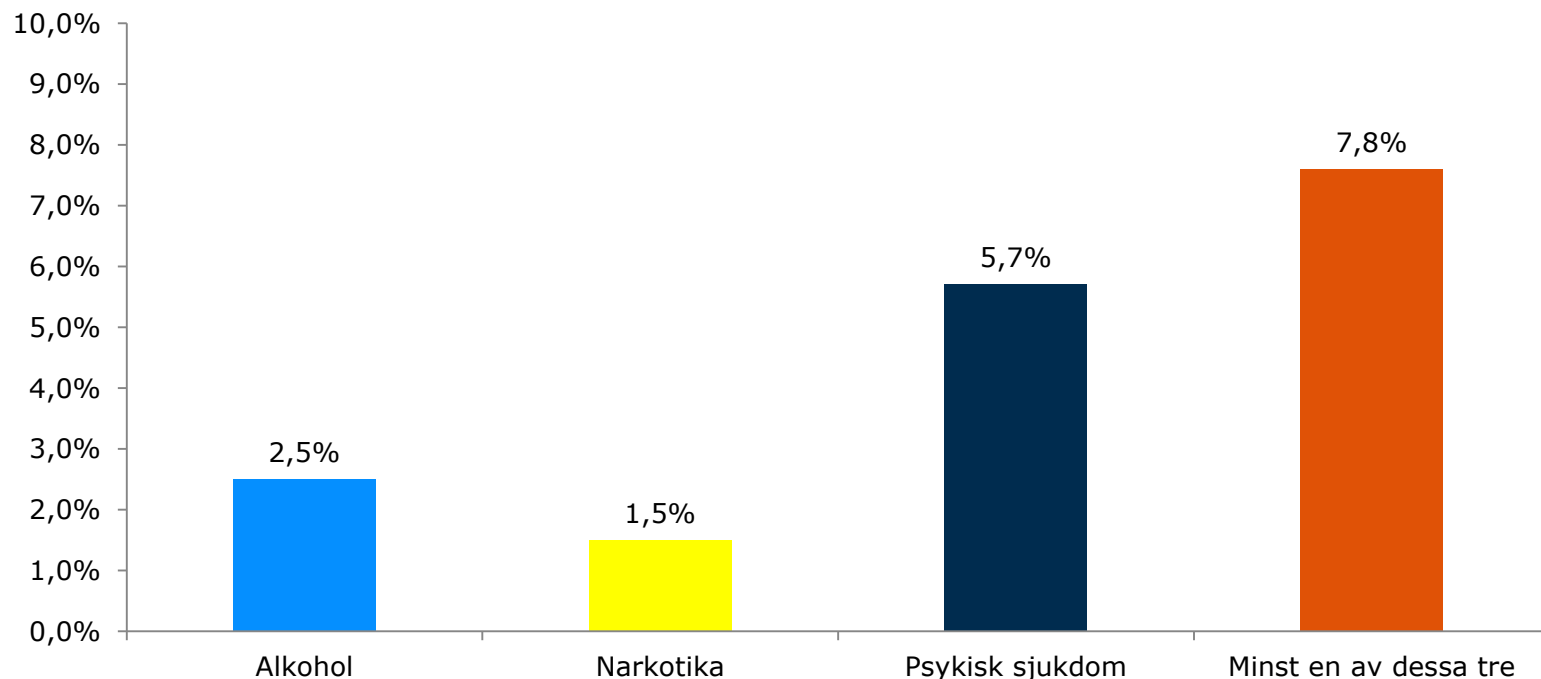
Stöd till barn i Sverige och utomlands
som har anhöriga i Sverige

2014-01-01

Procent av barn födda 1987-89 som har en pappa och/eller mamma som vårdats inneliggande på sjukhus pga. missbruk och/eller psykisk sjukdom någon gång under barndomen.

(Chess; Center for Health Equity Studies)

→ Under ett enskilt år handlade det om ca 26.000 barn

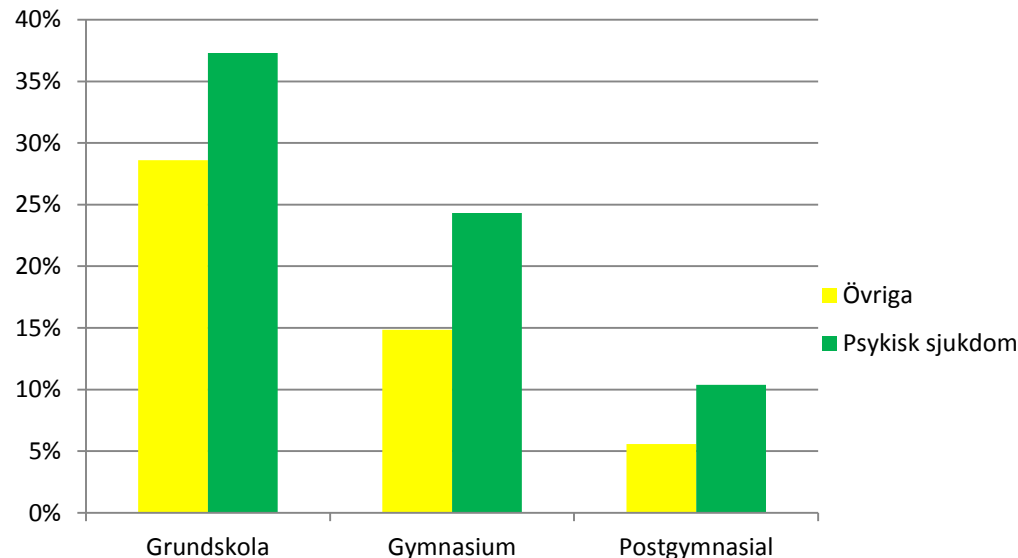
Många barn och unga berörs:

- 8 - 17 % : förälder med missbruk och/eller psykisk ohälsa
- 12–28 % : förälder med allvarlig sjukdom
- 3,4 % : förälder som avlider
- ca 11% : våld i familjen

Andelen barn som går ut nian utan gymnasiebehörighet

Chess; Center for Health Equity Studies)

Figur 5. Procent utan gymnasiebehörighet efter föräldrars högsta utbildning och Psykisk sjukdom

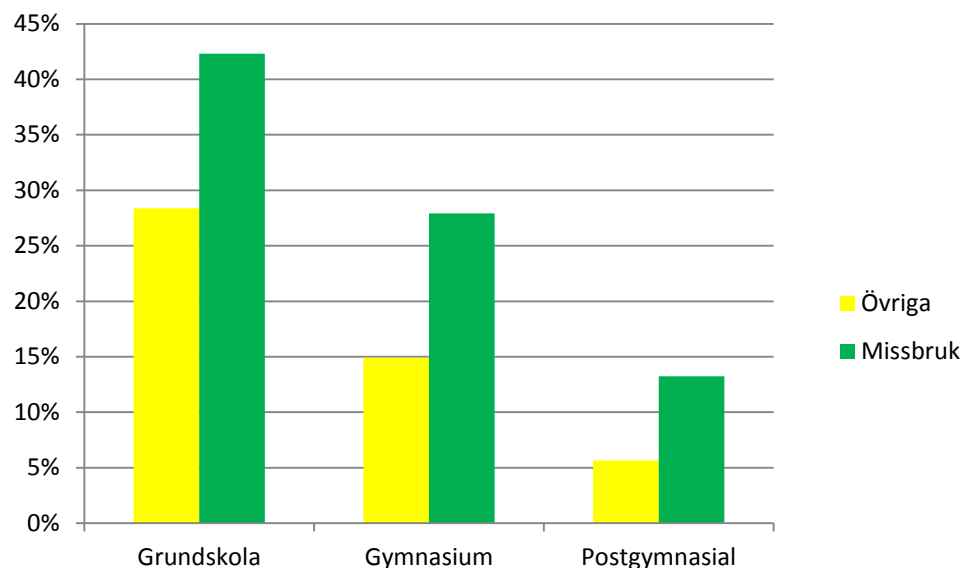

Andelen barn som går ut nian utan gymnasiebehörighet

(Chess; Center for Health Equity Studies)

Figur 5 B. Procent utan gymnasiebehörighet efter föräldrars högsta utbildning

Missbruk

Hur ser livet ut i ung vuxen ålder?

- **Fördubblad dödlighet och förekomst av kronisk sjukdom/funktionshinder**
- **Ökad förekomst av kriminalitet**
- **Två- till trefaldigt ökad förekomst av psykisk ohälsa**
- **Fyr- till sjufaldigt ökad förekomst av missbruk**
- **Särskilt riskabel tycks en uppväxt med missbruk i familjen, och då särskilt hos modern, vara**

Unga omsorgsgivare

- **7 % av 15-åringarna ägnade sig åt omfattande omsorgsarbete i familjen**
- **3 % stannar hemma från skolan för att ta hand om någon i fam. minst en gång/vecka**

Vilken roll har förskolan och skolan för dessa barn?

- Generellt stor betydelse för barn med svårigheter hemma
- Inläring och positiv utveckling
- Uppmärksamma barn som inte mår eller har det bra
- "Vanlig omsorg i högre dos"
- Anmälningsskyldigheten
- Förhålla sig till föräldrarna på ett konstruktivt sätt

Förskolans och skolans roll för dessa barn , inkl. stödresurser och elevhälsan

- **Stödja barnens utveckling, också mot utbildningens mål**
- **Undanröja hinder för varje barns lärande och utveckling**
- **Upptäcka vilka barn och elever, som behöver extra stöd**
- **Stödja dessa barn och elever direkt och indirekt**
- **Medverka till gott föräldrasamarbete**
- **Informera om hälso- och sjukvårdens ansvar**
- **Råda föräldrar och barn att söka hjälp och stöd**

Viktiga slutsatser

- **Man kan räkna med att det i varje klass eller förskolegrupp finns flera barn med svåra hemförhållanden**
- **Förskolan och skolan behöver känna till och ta hänsyn till barnen och elevernas situation, för att kunna ge rätt stöd**
- **Förskolan och skolan har stor betydelse för hur barn klarar sin situation**
- **De förskolor och skolor, som satsar på rutiner, handlingsplaner och fortbildning har större benägenhet att uppmärksamma dessa barn**

www.anhoriga.se/nkaplay/barn-som-anhorig/filmer-om-psykisk-ohalsa-i-familjer

www.socialstyrelsen.se
www.anhoriga.se